

SAKSLISTE TIL MØTE I SJØPATTEDYRRÅDET 19. OKTOBER 2004.

- Sak 1/2004 Stortingsmeldingen om sjøpattedyr – orientering om behandlingen i Stortinget og oppfølging av Stortingsmeldingen – Halvard P. Johansen, Fiskeri- og kystdepartementet.
- Sak 2/2004 Fangst av vågehval.
- a) Fangst av vågehval i 2004.
 - b) Regulering av fangst av vågehval i 2005.
 - c) Elektronisk overvåkingsutstyr for vågehvalfangst ("blue box") – orientering av Egil Ole Øen.
- Sak 3/2004 Selfangst.
- a) Regulering av fangst av sel i 2005.
 - b) Orientering om prosjekt – utvikling av selfangst i Vesterisen.
 - c) Utvikling av slakterianlegg om bord på fangstskuter – orientering av Egil Ole Øen.
- Sak 4/2004 Regulering av fangst av kystsel i 2005.
- Sak 5/2004 Sjøpattedyrrådets rolle.
- Sak 6/2004 Eventuelt.

SAK 2/2004 FANGST AV VÅGEHVAL.

1. FANGST AV VÅGEHVAL I 2004.

Fartøy som ønsket å delta i fangst av vågehval måtte som vanlig sende skriftlig søknad til Fiskeridirektøren.

I alt 34 fartøy tilfredstilte kravene til deltakelse. I tråd med tidligere praksis la en også i 2004 til grunn at fartøyene i utgangspunktet skulle få drive fangst i det området som var oppgitt til Fiskeridirektoratet som førstevalg. For Svalbardområdet, der det var for mange fartøy som ønsket å delta i forhold til størrelsen på kvoten for området, ble det foretatt loddtrekning. De fartøy som ikke ble trukket ut, fikk tilbud om å fangste i Barentshavet. Når det gjaldt Nordsjøen var det enighet om at kun fartøy som var påmeldt til fangst det skulle plasseres i dette området.

Fartøyene kunne i 2004 drive fangst i de tre nordligste fangstsonene i tidsrommet 10. mai til og med 31. august. I Nordsjøen kunne fartøy begynne fangsten etter avtale med Fiskeridirektøren. I Nordsjøen startet fangsten 25. april og måtte være avsluttet innen 31. august.

I 2004 ble det installert nye ferdskrivere på ytterligere 10 fartøy, slik i alt 13 fartøy drev fangst av vågehval med ferdskriver i 2004. Kravet om at det skulle være en inspektør om bord i hvert eneste fartøy under fangsten ble derfor endret. I 2004 slapp fartøyene å ha inspektør om bord til enhver tid under fangsten, men Fiskeridirektøren kunne i prinsippet pålegge alle fartøyene å ha inspektør om bord. Ordningen ble praktisert slik at noen fartøy hadde inspektør om bord i en periode under fangstingen. Fartøy som fikk installert ferdskriver til fangsten i 2003 slapp i utgangspunktet å ha inspektør om bord. Fartøy som hadde ferdskriver for første gang, hadde inspektør om bord under hele fangsten. Videre ble kravene til å være hvalfangstinspektør endret ved at det ikke lenger var nødvendig med veterinærutdanning.

Som kjent anbefalte Vitenskapskomiteen i Den internasjonale Hvalfangstkommisjonen (IWC) for perioden 2004 – 2008 tre endringer av grensene for fangstområder (small areas) i det nordøstatlantiske området. Komiteens forslag ble vedtatt av Kommisjonen. Grensen mellom Vestfjorden og Barentshavet ble opphevet, mens Barentshavet ble delt i et østlige og vestlige område ved 28° ø. I dvs nordover fra Mehamn til Svalbard. Videre ble den sydlige grensen for Barentshavet flyttet sørover fra 65°N til 62°N. Kart over områdeinndelingen følger er tatt inn som vedlegg til saksdokumentet. På Sjøpattedyrrådets møte i Karasjok ble den 22. oktober 2003 ble det bestemt å behandle det østlige og vestlige Barentshavområdet som ett område, da fangststatistikk for årene 1997 til og med 2002 viste en tilnærmet samme fordeling mellom de to områdene som IWC la til grunn for 2004.

Kvoten for 2004 ble fastsatt til 670 dyr, en nedgang med 41 dyr i forhold til året før. I Barentshavet inklusive Vestfjorden, ble områdekvoten redusert med 22 dyr fra 2003 - til tross for at området ble utvidet sørover fra 64°30'N til 62°N. I Svalbard-området ble kvotene redusert med 22 dyr, mens kvoten for det nye Nordsjøområdet ble redusert med hele 90 dyr. I Jan Mayen-området ble områdekvoten økt fra 37 til hele 145 dyr.

Tabellen på neste side viser utviklingen totalkvoter fordelt på områder siden 1996.

Tabell 1 Områdekvoter og totalkvoter

Områdekvoter	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Barentshavet (øst)	220	283	283	310	228	260	318	330	153
Barentshavet (vest)									170
Vestfjorden	15	14	15	14	16	11	14	15	¹⁾
Jan Mayen	43	25	66	79	64	31	36	37	145
Svalbard	130	129	129	135	103	120	148	150	113
Nordsjøen ²⁾	45	129	178	215	244	127	155	179	89
Totalkvote	425	580	671	753	655	549	671	711	670

¹⁾ Kvoten i Vestfjorden inngår i kvoten for Barentshavet vest.

²⁾ Den nordlige grense for Nordsjø-området ble i 2004 flyttet sørover fra 64°30'N til 62°N.

Reguleringsopplegget for 2004 ble behandlet på møte i Sjøpattedyrrådet i Karasjok 22. oktober 2003, der bl.a. spørsmålet om størrelsen på kvotene på fartøynivå ble diskutert. Det var enighet om å fordele kvotene i Barentshavet, Svalbard-området og Nordsjøen som maksimalkvoter på de deltakende fartøy. Alle fartøy skulle også ha en garantert kvote på et visst antall dyr.

Kvotene for Barentshavet øst og vest ble slått sammen slik at fangsten i disse områdene ble regulert med de samme maksimalkvotene innenfor en felles områdekvote. Også i Svalbard-området og i Nordsjøen ble fangsten regulert ved maksimalkvoter.

På grunn av økningen i kvoten ved Jan Mayen, ble det gitt adgang til fri fangst innenfor områdekvoten på 145 dyr, men disse fartøyene kunne ved sesongstart bare fangste en halv maksimalkvote i Nordsjøen, Barentshavet eller Svalbardområdet. På grunn av liten interesse for å delta i fangsten ved Jan Mayen, ble denne bestemmelsen opphevet 5. mai.

Fiskeridirektoratet fastsatte den 24. mars følgende maksimalkvoter som fremgår av tabell 2 nedenfor.

Tabell 2 Maksimalkvoter 2004

Område	Barentshavet	Svalbard	Jan Mayen	Nordsjøen
Fartøy under 18,8 m	13	13	Fri fangst	25
Fartøy fra 18,8 m til 25,3 m	17	17		35
Fartøy over 25,3 m	22	22		50
Overregulering	73	26		81

Det var enighet på Sjøpattedyrrådets møte i Karasjok om å fastsette maksimalkvoter i Barentshavet og Svalbard-området som ga en overregulering av områdekvotene med om lag 10%.

De endelige maksimalkvotene ga imidlertid en overregulering på henholdsvis 23% i Barentshavet og 14% i Svalbard-området. I beregningen som lå til grunn for forslag til maksimalkvoter i Karasjok, hadde en tatt utgangspunkt i samme antall fartøy som deltok i 2003. Da deltakelsen ble større enn i 2003, økte overreguleringen derfor til 23%.

Før fangststart, for å unngå problemer med omsetningen av fangstene utover i sesongen, innførte Norges Råfisklag på samme måte som i 2002 og 2003 en reguleringsordning som skulle bidra til at en større del av fangsten ble landet tidligere i sesongen, Hvert fartøy måtte foreta minst to

leveringer i løpet av sesongen, og første leveranse måtte skje senest når halvparten av maksimalkvoten var tatt.

Noen uker med relativt godt vær og bra tilgjengelighet utenfor Øst-Finnmark ga gode fangster i begynnelsen sesongen. Fangsten gikk deretter noe ned, dels på grunn av dårligere vær og dels på grunn av noe dårligere tilgjengelighet. Dette førte til at mottakene tok unna fangsten relativt greit i 2004.

Tabell 3 nedenfor viser kvoter og fangst fordelt etter område for årene 2003 og 2004.

Tabell 3

Område	2003			2004		
	Kvote	Fangst	Rest-kvote	Kvote	Fangst	Rest-kvote
Barentshavet ¹	345	345	-	323	324	-1
Svalbard:	150	150	-	113	113	-
Jan Mayen	37	21	16	145	17	128
Nordsjøen ¹⁾	179	131	48	89	89	-
Sum	711	647	64	670	543	127

¹⁾ Den nordlige grense for Nordsjø-området ble i 2004 flyttet sørover fra 64°30'N til 62°N.

I Barentshavet og Vestfjorden ble kvoten på 323 dyr utnyttet i sin helhet, og i tillegg ble det skutt ett dyr ekstra etter at ett fartøy var blitt gitt adgang til å skyte ett ekstra dyr som ledd i ferdigstillelsen av Mattilsynets opplæringsvideo. Områdekvoteene ved Svalbard og i Nordsjøen ble også tatt. Ved Jan Mayen ble det imidlertid bare skutt 17 dyr av kvoten 145 dyr.

Til sammen ble det skutt 543 dyr i 2004 hvorav 4 dyr var rapportert gått tapt. Dette er en samlet nedgang i fangsten på 104 dyr i forhold til 2003. Nedgangen skyldes som nevnt at den store kvoten ved Jan Mayen i liten grad ble utnyttet, samt at kvotene i de andre områdene gikk ned sammenlignet med 2003. I 2002 og 2003 ble det skutt henholdsvis 634 og 647 dyr, og av disse var henholdsvis 6 og 15 dyr rapportert tapt under fangst.

De endelige tall for vågehvalfangsten i 2004 vil fremkomme etter en samlet gjennomgang av avlivings skjema, fangstdagbøker og inspektørrapporter. Denne gjennomgangen foretas av Havforskningsinstituttet i samarbeid med andre forskere, og inntil denne gjennomgangen er foretatt, er fangsttallet å betrakte som foreløpig. Endelige tall for vågehvalfangsten vil foreligge i løpet av kort tid.

2. FORSLAG TIL REGULERING AV FANGST AV VÅGEHVAL I 2005

2.1. KVOTE

Totalkvoten for 2005 vil ikke forligge før etter Sjøpattedyrrådets møte, men Fiskeridirektoratet vil som et regneeksempel ta utgangspunkt i et kvotenivå som tilsvarer en kvoteanbefaling som for 2004, men med et "tuning-nivå" på 0,60.

Dette gir en totalkvote for 2005 på 745 dyr, som fordeles på de ulike områder som vist nedenfor:

Tabell 4 Totalkvote for 2005 (regneeksempel). Antall dyr.

Område	Kvoteanbefaling for 2004 (tuning = 0,60)	Overført fra 2004	Kvoteeksempel 2005
Barentshavet øst for 28° ø.l.	191	-	191
Barentshavet vest for 28° ø.l.	172	-	172
Svalbard	127	-	127
Nordsjøen	100	-	100
Jan Mayen	155	128	283
Sum	745	128	873

Dersom dette regneeksempellet blir lagt til grunn for en kvotefastsettelsen i 2005, vil det gi en økning i områdekvotene på 12% i alle områder utenom Jan Mayen-området, der kvoteøkningen blir på hele 95%, som følge av årets restkvote i dette området på 128 dyr.

2.2 FANGSTOMRÅDER

Det nye fangstområdet i Barentshavet som ble vedtatt i IWC i 2003, se pkt. 1, ville skapt et nytt kunstig reguleringskille på samme måte som Vestfjordområdet gjorde i tidligere år.

Fiskeridirektøren fant det derfor hensiktsmessig å regulere fangsten i de to områdene under ett.

For å forenkle avviklingen av fangsten ytterligere, er Fiskeridirektøren av den oppfatning at det i 2005 kan være hensiktsmessig å se bort fra grensen mellom Nordsjøområdet Barentshavet. Dette området vil da omfatte hele Norges økonomisk sone, og benevnes etter for enkelhets skyld for NØS.

Forutsetningen for at Barentshavet i år ble regulert som ett område, var at fangsten over en periode på flere år skal tilsvare fordelingen mellom områdene når det gjelder de anbefalte kvotene, selv om det i ett enkelt år skulle bli skutt noen dyr ut over kvoten for det enkelte området. Fiskeridirektøren vil legge den samme forutsetningen til grunn når det gjelder en sammenslåing av Nordsjøområdet og området i Barentshavet dvs. norsk økonomisk sone (NØS).

Fiskeridirektøren forslår å slå sammen Nordsjøområdet med området i Barentshavet, og regulere disse områdene under ett i 2005.

2.3. FANGSTPERIODE.

Behovet for en ordning med en begrenset fangstperiode hang sammen med at inspektørordningen medførte betydelige kostnader for fiskerimyndighetene. Da 13 fartøy fikk installert ferdskriver før sesongen i 2004 var det ikke lenger behov for full inspektørdekning. På denne bakgrunn og for å redusere disse kostnadene, vedtok Fiskeridirektøren at det ikke skulle være full inspektørdekning av fangsten i 2004. Fiskeridirektøren tar sikte på en ytterligere reduksjon i antall inspektører til neste år, se nedenfor under pkt. 5.

Uavhengig av hvor tidlig en startdato fastsettes, må Fiskeridirektoratet ha noen inspektører "stand by" ved fangststart, og det er av den grunn nødvendig at det fastsettes en startdato for fangsten eller eventuelt en startdato for hvert område.

Fiskeridirektøren vil tilrå en fangstperiode i nordområdene fra 18. april til 31. august.

Det foreslås at Fiskeridirektøren gis adgang til å endre fangstperioden dersom det er nødvendig.

2.4. PLASSERING AV FARTØY PÅ FANGSTOMRÅDER.

Fiskeridirektøren antar at det også i 2005 vil være flere fartøy som ønsker å fangste på enkelte områder enn det kvotemessige grunnlaget tillater.

Fiskeridirektøren foreslår at plassering av fartøy på fangstområder også i 2005, så langt det er kvotemessig grunnlag for det, foretas på grunnlag av fartøyenes valg. I tillegg foreslås det at Fiskeridirektøren gis adgang til å pålegge det enkelte fartøy å drive fangst innenfor et nærmere angitt område. Utvelgelsen foregår ved loddtrekning.

2.5. FORDELING AV TOTALKVOTE.

I de regneeksempler som er vist nedenfor har en tatt utgangspunkt i en totalkvoten for vågehval i 2004 på 873 dyr, jf. pkt. 2.1.

Det er en overordnet målsetting for Fiskeridirektøren å forsøke å legge forholdene til rette for at hele totalkvoten skal bli tatt. Fiskeridirektøren ønsker heller ikke å endre prinsippet om frivillig deltakelse når det gjelder fangsten ved Jan Mayen og i Nordsjøen, dersom en sammenslåing av Nordsjø- og Barentshavområdene ikke skulle bli vedtatt.

For å sikre at en større andel av kvoten ved Jan Mayen skal bli tatt, vil Fiskeridirektøren for fangsten i 2005 foreslå fri fangst innenfor områdekvoten i dette området, uten noen begrensning i deltakelsen. De fartøy som skal delta i fangsten ved Jan Mayen må imidlertid melde fra til Fiskeridirektoratet før utseiling og når de går ut av sonen.

De fleste fartøyene som driver hvalfangst er hjemmehørende i Nord-Norge, og vesentlige deler av mottakskapasiteten ligger også i Nord-Norge. Svalbardområdet og Barentshavet er derfor de mest interessante områdene for de aller fleste av disse fartøyene. For å sikre at områdekvotene i disse områdene blir tatt, har en funnet det nødvendig å regulere fangsten med maksimalkvoter – dvs. at summen av de enkelte fartøyenes kvoter er større enn områdekvoten. Det er rimelig å anta at en overregulering vil bidra til bedre utnyttelse av kvotene, men fangstresultatene kan selvfølgelig bli påvirket av værforholdene. Fiskeridirektøren vil også i 2005 foreslå en viss overregulering av kvotene i Barentshavet og Svalbard-området. Et kompliserende forhold for avviklingen av fangsten, har vært at kapasiteten ved mottaksanleggene kan påvirke fangstutviklingen og fangstreguleringene. Dette kom klart til syne under fangsten i 2002 og 2003. Innføring av ferdskraver og ingen begrensning i fangstdøgn pr. fartøy i fangstsesongen tilsier også at overreguleringen ikke bør vær for høy.

En risiko forbundet med større grad av overregulering og økt konkurranse mellom fartøyene er at det kan gå utover kvaliteten på skytingen, men det må antas at fangerne av økonomiske årsaker så langt det er mulig vil unngå å tape dyr. Det ser heller ikke ut til å være noen sammenheng mellom tapte dyr og størrelsen på overreguleringen, jfr. pkt. 1 ovenfor.

Med en viss overregulering er det som i tidligere år aktuelt at en del av kvoten fastsettes som en garantert kvote. Dette kan bidra til å sikre et visst antall dyr innenfor fangstperiode til de mindre og mer værutsatte fartøyene og/eller fartøy som får deler av sesongen ødelagt av tekniske årsaker.

Fiskeridirektøren vil legge den samme forutsetningen til grunn når det gjelder en sammenslåing av områdene Barentshavet og Nordsjøen, dvs. Norges økonomiske sone (NØS).

For å beregne felles maksimalkvoter for Nordsjøområdet og området i Barentshavet (NØS) og Svalbard-området, har en tatt utgangspunkt i at den samlede kvoten for disse to områdene i 2005 på henholdsvis 463 dyr og 127 dyr.

I tabell 5 nedenfor har en tatt utgangspunkt i årets deltakelse på i alt 34 fartøy, som forutsetter at henholdsvis 27 og 7 fartøy vil delta i NØS og Svalbardområdet.

Tabell 5 Maksimalkvoter 2005

Gruppe	Maksimalkvoter 2005 NØS	Forslag Maksimalkvoter 2004 Svalbard
Garantert kvote	7 dyr	7 dyr
Fartøy under 18,8 m.s.l.	14 ”	14 ”
Fartøy mellom 18,9 og 25,3 m.s.l.	18 ”	18 ”
Fartøy over 25,3 m.s.l.	24 ”	24 ”
Områdekvoter	463 ”	127 ”
Sum utdelte maksimalkvoter	511 ”	138
Overregulering	10,4%	8,7%

Med samme maksimalkvoter i NØS og Svalbardområdet, gir regneeksemplet litt mindre overregulering i Svalbardområdet.

En økt deltakelse i forhold til det som er lagt til grunn i modellen, vil redusere maksimalkvotene, mens redusert deltakelse vil øke maksimalkvotene. Overreguleringen vil også bli påvirket av hvilke fartøy som blir trukket ut til å delta i fangsten ved Svalbard. En større andel av større fartøy i Svalbardområdet vil for eksempel kunne øke overreguleringen.

Forslaget til maksimalkvoter gir en overregulering som er lavere enn overreguleringen i år. Dette gir en overregulering i NØS på 10,4% (48 dyr), og en overregulering i Svalbard-området på 8,7% (11 dyr).

Fiskeridirektøren vil foreslå en garantert kvote på 7 dyr i alle områder utenom Jan Mayen.

Fiskeridirektøren vil be Sjøpattedyrrådet om å diskutere spørsmålet om størrelsen på maksimalkvotene for fartøy som skal delta i NØS og Svalbardområdet i 2004, samt størrelsen på de garanterte kvotene. Maksimalkvotene vil bli justert så snart en har sikker kunnskap om deltakelsen, for å holde overreguleringen omtrent på et omforent nivå.

2.6. DATO FOR REFORDELING OG SISTE UTSEILING.

Dersom utviklingen i fangsten skulle tilsi det, bør Fiskeridirektøren kunne oppheve eller endre de fastsatte kvotene. Etter Fiskeridirektørens oppfatning vil en slik adgang være nødvendig for å sikre at totalkvoten blir tatt.

En har tidligere år hatt en bestemt dato for refordeling. Bakgrunnen for å ha en slik dato har vært å gi fartøyene en garanti for at kvotene forblir uendret frem til denne dato. Et problem ved å ha en slik dato for refordeling har vært at en del fartøy som starter relativt tidlig og i tillegg er fangsteffektive, har blitt ferdige med kvoten i god tid før siste frist for utseiling. Fartøyene har av økonomiske grunner ikke kunnet ligge og vente på en eventuell refordeling, og har dermed

måttet rigge ned og gå på annet fiske. I en situasjon hvor en har problemer med å få tatt totalkvoten, vil dette være svært uheldig.

Fra og med sesongen 2001 har det vært en ordning med garanterte minstekvoter, og behovet for å ha en fast refordelingsdato var derfor ikke tilstede i like stor grad som tidligere.

Fiskeridirektøren ble derfor gitt fullmakt til å endre eller oppheve maksimalkvotene, samt å fastsette en frist for å starte fangsten på de fastsatte kvotene. Fiskeridirektøren ble videre gitt fullmakt til å fastsette første mulige dato for endring av maksimalkvotene. Denne ordningen ble videreført i 2004. Da Fiskeridirektørens forslag til kvoteregulering for neste år innebærer garanterte minstekvoter, vil en foreslå å videreføre gjeldende fullmaktsbestemmelse.

Det foreslås således at Fiskeridirektøren kan endre eller oppheve fastsatte kvoter pr. fartøy, og at det kan fastsettes frist for å starte fangsten på de endrede maksimalkvotene. Fartøy som ikke overholder fristen mister sin adgang til å delta. Det foreslås videre at Fiskeridirektoratet kan fastsette første mulige dato for slik endring eller oppheving av maksimalkvotene.

Det foreslås videre at Fiskeridirektøren gis hjemmel til å fastsette bestemmelse om siste frist for utseiling.

2.7. OVERFØRING AV KVOTE TIL ANNET FARTØY.

I reguleringsforskriften har det de siste årene vært fastsatt forbud mot at den kvote som er tildelt det enkelte fartøy skal kunne overføres til et annet fartøy. Selv om Fiskeridirektøren har hatt adgang til å dispensere fra dette forbudet i særlige tilfeller, har en ført en restriktiv praksis i slike saker. Det foreslås at denne praksisen videreføres i 2005.

Fiskeridirektøren foreslår at gjeldende bestemmelse og praksis vedrørende overføring av kvote til annet fartøy videreføres i 2005.

2.8. GENERELL REGULERINGSFULLMAKT FOR FISKERIDIREKTØREN.

For å sikre en mest mulig effektiv forvaltning av hvalfangstsesongen, vil en foreslå at Fiskeridirektøren gis en generell hjemmel til å fastsette eller endre bestemmelser i den grad det er nødvendig for å få en mest mulig hensiktsmessig gjennomføring av fangsten.

3. DELTAKELSE I FANGSTEN.

3.1. KONSESJONSORDNING.

Gjeldende vilkår for deltakelse i selfangst fremgår av forskrift av 14. mars 2004 om regulering av og adgang til å delta i fangst av vågehval i 2004. For deltakelse i årets fangst var det stilt som hovedvilkår at søker hadde deltatt i vågehvalfangsten med det omsøkte fartøyet i minst ett av de siste seks år. Det var videre krav til merkeregistrering og manntallsstatus. I tillegg var det et vilkår at søker måtte inneha minst 50% av eierandelene i det omsøkte fartøyet.

Som kjent la Regjeringen den 18. mai d.å. frem Stortingsmelding om norsk sjøpattedyrpolitikk. Av meldingen fremgår at en av hovedmålsettingene er å etablere mer forutsigbare rammebetingelser for fangstnæringene, herunder etablering av konsesjonsordning for både sel- og hvalfangst.

Fiskeridirektøren vil på denne bakgrunn i løpet av kort tid sende på høring et forslag til konsesjonsordning for hvalfangst, som vil erstatte nåværende ordning med fastsettelse av deltakervilkår med virkning for ett år av gangen. Konsesjonsordningen er tenkt gjort gjeldende fra og med fangstsesongen 2005.

3.2. ANDRE FORHOLD KNYTTET TIL DELTAKELSE I FANGSTEN.

3.2.1. Stedfortreder.

I henhold til gjeldende forskrifts § 3 kan Fiskeridirektoratet på nærmere gitte vilkår gi den som er gitt tillatelse til å drive fangst av vågehval adgang til å benytte stedfortreder

Fiskeridirektøren foreslår en videreføring av gjeldende bestemmelse om adgang til å benytte stedfortreder i 2005.

3.2.2. Leiefartøy.

I henhold til gjeldende forskrifts § 4 kan Fiskeridirektoratet i særlige tilfeller som medfører vesentlig driftsavbrudd, gi midlertidig tillatelse til å delta i vågehvalfangst med annet fartøy.

Fiskeridirektøren foreslår at regelverket for bruk av leiefartøy, herunder den strenge praksis når det gjelder behandling av søknader om adgang til å benytte leiefartøy, videreføres i sin nåværende form.

3.2.3. Påmelding.

Fiskeridirektøren vil som i foregående år foreslå at fartøy som ønsker å delta i fangst av vågehval i 2005 må sende skriftlig påmelding til Fiskeridirektoratet innen en nærmere fastsatt frist.

4. KURS FOR HVALFANGERE.

I henhold til gjeldende deltakerforskrifts § 1 annet ledd er det et vilkår for deltakelse i vågehvalfangsten at søker og skytter må gjennomgå de kurs som Fiskeridirektoratet bestemmer. Tidligere innebar dette at den som var gitt adgang til å delta i fangst av vågehval, og den som skulle skyte vågehval, måtte gjennomgå kurs hvert år.

Kurs for hvalfangerne er ikke avholdt siden 2001. Etter Fiskeridirektørens oppfatning er det derfor behov for et slikt kurs før fangsten i 2005. Dato for kurset vil bli fastsatt senere.

5. INSPEKTØRORDNINGEN.

Som kjent har det siden gjenopptakelsen av fangsten i 1993 vært engasjert inspektører om bord på samtlige hvalfangstfartøy. I 2004 ble antall inspektører redusert med ca. 50%. Imidlertid ble det installert såkalt "bluebox" på i underkant av halvparten av de deltakende fartøyene. Noen av disse fartøyene hadde inspektør i tillegg til boksen, slik at noen fartøy i perioder drev fangst uten inspektør eller "bluebox" om bord.

For 2005-sesongen tar en sikte på å installere "bluebox" på flere fartøy, om mulig på hele flåten. Imidlertid ser en for seg at det fortsatt vil være et behov for noen inspektører. Det vil bli tatt endelig stilling til omfanget av inspeksjonsopplegget for 2005 på et senere tidspunkt.

6. PRØVETAKING.

Ved fastsettelsen av gjeldende deltakerforskrift, ble det satt som generelt vilkår for tildeling av tillatelse til å drive hvalfangst at det tas slike prøver av fangsten som Fiskeridirektoratet bestemmer.

Som tidligere år, var det også i 2004 et krav om innsamling av biologisk materiale fra hver enkelt vågehval for DNA-analyser. Ansvarshavende på fartøyet var ansvarlig for at disse prøvene ble tatt.

Fiskeridirektøren legger til grunn at det skal tas DNA-prøver også i 2005 og foreslår at at skipper har ansvaret for prøvetaking og innsending av materiale.

SAK 3/2004 SELFANGST

A. REGULERING AV FANGST AV SEL I 2005.

1. GJENNOMFØRING AV FANGSTEN I 2004.

1.1. VESTERISEN.

Fire fartøy deltok i fangst av sel i Vesterisen i inneværende år.

TAC for klappmyss i Vesterisen ble fastsatt til 5.600 voksne dyr, og TAC for grønlandssel i Vesterisen ble fastsatt til 15.000 voksne dyr. Arbeidsgruppen nedsatt innenfor rammen av Den blandete norsk-russiske fiskerikommisjon anbefalte en TAC på 8.200 voksne grønlandssel. Fiskeri- og kystdepartementet valgte imidlertid å sette kvoten til 15.000 voksne dyr. Da russerne frasa seg kvote av sel i Vesterisen, ble de norske kvotene identiske med TAC. Den norske kvoten i Vesterisen kunne i sin helhet tas som ikke-diende unger ut i fra en omregningsfaktor der to unger tilsvareer ett voksent dyr.

Åpningsdato for fangst av klappmyss ble satt til 20. mars. For grønlandssel ble åpningsdato fastsatt til 10. april. Ordinær fangstperiode varte til 30. juni for grønlandssel og til 10. juli for klappmyss.

Tidligere års definisjon av diende selunger av grønlandssel og klappmyss ble videreført i 2004. Dette innebærer at en unge av grønlandssel var ansett som diende frem til 10. april, og at det som en følge av denne definisjonen ikke var forbudt å ta unger som diet etter denne dato. Tilsvarende dato for klappmyss ble satt til 20. mars.

Norske fartøy fikk som tidligere år tillatelse til å gå i grønlandsk og islandsk sone dersom isforholdene gjorde dette nødvendig. Forutsetningen var imidlertid at inspektørene om bord var veterinærer eller liknende, og at de hadde gjennomgått kurs, samt at kopi av inspektørrapportene vil bli oversendt grønlandske myndigheter etter fangstens avslutning. I tillegg ble det gitt tillatelse for fartøy til å drive fangst i islandsk sone.

1.2. ØSTISEN.

I Østisen ble TAC for grønlandssel fastsatt til 53.000 voksne dyr, hvorav den norske part ble tildelt en kvote på 10.000 voksne dyr. Kvoten kunne tas i form av ikke-diende unger ut i fra en omregningsfaktor der 2,5 unger tilsvareer ett voksent dyr.

Fangstperioden i Østisen ble for norske fartøy fastsatt til perioden 23. mars til 20. april, med mulighet for forlengelse til 10. mai dersom vær- eller isforholdene tilsa det.

Ingen norske fartøy deltok i fangsten Østisen i 2004.

1.3. FANGSTRESULTATER.

Når det gjelder fangstresultater for 2004 vises det til tabellen nedenfor:

OVERSIKT OVER NORSK SELFANGST I 2004
FORELØPIGE OPPGAVER

	Fangstfelt			
	Vestisen	Østisen	I alt	
Antall innklareringer	4		4	
GRØNLANDSSEL				
KVOTE*	Stk.	15 000 ¹	10 000 ²	25 000
FANGST				
Unger	"	5 713	-	5 713
Eldre dyr	"	1 604	-	1 604
Antall dyr i alt	"	7 317	-	7 317
Unger omregnet eldre		2 857	-	2 857
Eldre dyr		1 604	-	1 604
Sum eldre dyr		4 461	-	4 461
Restkvote		10 540	10 000	20 540
KLAPPMYSS				
KVOTE*	Stk.	5 600 ³	-	5 600
FANGST				
Unger	"	2 008	-	2 008
Eldre dyr	"	526	-	526
Antall dyr i alt	"	2 534	-	2 534
Unger omregnet eldre		1 339	-	1 339
Eldre dyr		526	-	526
Sum eldre dyr		1 865	-	1 865
Restkvote		3 735	-	3 735
SAMLET ANTALL DYR	Stk.	9 851	-	9 851
Spekk	Tonn	124	-	124

¹ Voksne dyr. Ved fangst av ikke-diende unger tilsvarer 2 unger ett voksent dyr.

² Voksne dyr. Ved fangst av ikke-diende unger tilsvarer 2,5 unger ett voksent dyr.

³ Voksne dyr. Ved fangst av ikke-diende unger tilsvarer 1,5 unge ett voksent dyr.

2. RAPPORTER FRA INSPEKTØRENE UNDER SELFANGSTEN.

Samtlige fartøy som deltok i fangst i 2004 hadde inspektører. Inspektørene deltok sammen med fangstfolkene på kurs som ble avholdt umiddelbart før avgang til feltet.

I tillegg til å kontrollere at gjeldende bestemmelser for selfangsten ble overholdt, ble inspektørene på samme måte som i 2003 pålagt å utføre kvalitetskontroll av selkjøtt på feltet.

En gjennomgang av inspektørrapportene fra sesongen 2004 viser at det ikke ble registrert brudd på regelverket som ga grunnlag for rapportering om overtredelser av dette.

Vedlagt (./.) følger rapportene fra årets selfangst fra fartøyene ”Polarsysse”, ”Polarfangst”, ”Harmoni” og ”Havsel”.

3. REGULERING AV FANGSTEN I 2005.

3.1. VESTERISEN.

3.1.1. Kvoter.

Kvotene for 2005 vil være klar etter møtet i Den blandete norsk-russiske fiskerikommisjon, som skal avholdes 25. – 29. oktober. En legger til grunn at anbefalt TAC (herunder omregningsfaktorer fra unger til voksne dyr) blir tilsvarende som inneværende år, dvs. 8.200 ett år og eldre grønlandssel og 5.600 klappmyss.

Vedlagt (./.)notat fra Havforskningsinstituttet v/Tore Haug vedrørende fangst og regulering av ishavssel. Orientering vil også bli gitt i møtet.

3.1.2. Fangst av ikke-diende selunger.

Fiskeridirektøren legger til grunn at Fiskeri- og kystdepartementet vil opprettholde forbudet mot fangst av diende selunger også i 2005, men at det som i 2004 vil bli adgang til å drive fangst på ikke-diende selunger av både grønlandssel og klappmyss.

Tidligere års definisjon av diende unge av grønlandssel ble videreført i 2004. Dette innebærer at en unge av grønlandssel i Vesterisen var ansett som diende frem til 10. april, og at det som en følge av denne definisjon ikke var forbudt å ta en unge som diet etter denne dato.

Fiskeridirektøren foreslår å ha samme definisjon av diende selunger både for grønlandssel og klappmyss i 2005 som i 2004.

3.1.3. Fangstperioder.

Anbefalingene vedrørende fangstperiode vil foreligge etter møtet i Den blandete norsk-russiske fiskerikommisjon. Det antas imidlertid at det ikke vil bli vesentlige endringer i forhold til inneværende år.

3.2. ØSTISEN.

Kvoten og fangstperioden i Østisen vil være klar etter møtet i Den blandete norsk-russiske fiskerikommisjon. Fiskeridirektøren legger til grunn at Norge i 2005 vil bli tildelt en kvote i samme størrelsesorden som i 2004.

4. DELTAKELSE I SELFANGSTEN I 2005.

4.1. SANNSYNLIG DELTAKELSE I SELFANGST I 2005.

Fiskeridirektoratet kjenner ikke til at det er nye fartøy som er klare til å delta i neste års fangst. På denne bakgrunn kan det legges til grunn at deltakelsen vil bli i samme størrelsesorden som i 2004.

Spørsmålet om fornyelse av selfangstflåten og rekruttering til næringen blir drøftet i St.meld. nr. 27 (2003-2004) Norsk Sjøpattedyrpolitikk. Regjeringen går blant annet inn for at det innføres en ordning med kvotebonus for fartøy som driver fiske i kombinasjon med selfangst.

Fiskeridirektoratet vil på denne bakgrunn utarbeide et forslag til en slik ordning og sende dette på høring. Det antas at en slik ordning ikke vil kunne tre i kraft før tidligst i 2006.

4.2. VILKÅR FOR DELTAKELSE I FANGSTEN - KONSESJONSORDNING.

Gjeldende vilkår for deltakelse i selfangst fremgår av forskrift av 11. februar 2004 om regulering av fangst av sel i Vesterisen og Østisen i 2004. For å kunne delta i årets fangst måtte fartøyet være registrert i merkeregisteret, og det måtte være egnet og utstyrt for å drive selfangst. Videre var det krav om at fartøyets skipper og de av mannskapet som ikke deltok på Fiskeridirektoratets kurs for selfangere i 2003, måtte delta på kurs i 2004.

Av ovennevnte Stortingsmelding fremgår at en av hovedmålsettingene er å etablere mer forutsigbare rammebetingelser for fangstnæringene, herunder etablering av konsesjonsordning for både sel- og hvalfangst.

Fiskeridirektoratet vil på denne bakgrunn i løpet av kort tid sende på høring et forslag til konsesjonsordning for selfangst, som vil erstatte nåværende ordning med fastsettelse av deltakervilkår med virkning for ett år av gangen. Konsesjonsordningen er tenkt gjort gjeldende fra og med fangstsesongen 2005.

4.3. KURS FOR SELFANGERE.

Fiskeridirektøren foreslår at det stilles som vilkår for deltakelse i selfangsten at skipper foruten den del av mannskapet som ikke deltok på kurs i 2004, må delta på kurs for selfangere i 2005.

Kurset vil blant annet inneholde den tradisjonelle del om regelverk og avliving, samt skriftlig prøve.

Kurset vil bli avholdt i Tromsø i tilknytning til fangststart, og en ber om innspill med hensyn til dato.

5. REGLENE OM UTØVELSE AV SELFANGST OG KYSTSELJAKT.

Etter møtet i Sjøpattedyrrådet i juni 2002, nedsatte som kjent Fiskeridirektoratet en arbeidsgruppe som skulle se på mulighetene for å foreslå fangstfremmende tiltak som kan forenes med krav som stilles til dyrevern og etikk. Arbeidsgruppens tilrådninger ble drøftet i Sjøpattedyrrådets møte i oktober 2002.

Ny forskrift om utøvelse av selfangst i Vesterisen og Østisen ble fastsatt 11. februar 2003 og ble således gjort gjeldene fra fangsts sesongen 2003.

Utøvelsesreglene for selfangst og kystseljakt ble drøftet på NAMMCO's Workshop on Hunting Methods for Seals and Walrus som ble arrangert i København 7. – 9. september d.å. På bakgrunn av det som fremkom på denne workshopen finner Fiskeridirektøren at det igjen kan være behov for å se nærmere dette regelverket.

Fiskeridirektøren foreslår at det nedsettes en arbeidsgruppe med sikte på gjennomgang av gjeldende regelverk for utøvelse av selfangst og jakt på kystsel.

6. UTVIKLING AV SLAKTERIANLEGG OM BORD PÅ FANGSTSKUTER.

Spørsmålet om muligheten for bedre utnyttelse av kjøttet fra selfangsten er blitt drøftet ved flere anledninger, senest på møte i Sjøpattedyrrådet den 22. oktober 2002. I denne forbindelse ble Egil Ole Øen bedt om å foreta en vurdering av de ulike alternativer og komme med et forslag om hvordan et slakterianlegg for bruk om bord i fangstskuter kunne utvikles. Et slikt forslag ble mottatt av Fiskeridirektoratet i november 2002.

Fiskeridirektøren finner at dette spørsmålet nå bør tas opp igjen. En nærmere orientering vil bli gitt i møtet.

SAK 4/2004 REGULERING AV FANGST AV KYSTSEL I 2005.

1. OPPSUMMERING AV JAKT PÅ KYSTSEL I 2004.

Spørsmålet om jakt på kystsel, herunder kvotestørrelse, ble behandlet på møte i Sjøpattedyrrådet 22. oktober 2003. Havforskningsinstituttet utarbeidet kvoteanbefaling for steinkobbe og havert også for 2004.

1.1. STEINKOBBE.

Når det gjelder steinkobbe ble kvotene i utgangspunktet anbefalt satt til 5% av bestandsanslaget. Det ble likevel ansett som forsvarlig for bestanden å øke beskatningstrykket i enkelte områder med inntil 30% ut over 5% av bestandsanslaget. I Skagerrak/Kattegat var det brutt ut en virusepidemi, som medførte en betydelig reduksjon av steinkobbebestanden i dette området. Dette innbar at det ikke forelå kvoteanbefaling for Skagerrakkysten for 2004.

I Sjøpattedyrrådets møte ble det foreslått å videreføre kvotene fra 2003. Sjøpattedyrrådet sluttet seg til dette forslaget, noe som innebar at kvotene ble fastsatt til 13% av bestanden i alle de områdene hvor den er tallrik (Sogn og Fjordane, Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag, Nordland, Troms og Finnmark). Videre var det enighet i rådet om at det burde fastsettes kvoter i fylkene i Østfold og Vestfold tilsvarende kvotene for 2003.

1.2. HAVERT.

Kvoten av havert ble fastsatt til 25% av bestandsanslaget i alle områder, noe som er en videreføring av kvoten fra 2003.

1.3. GRØNLANDSSEL.

På grunn av den store bestanden av grønlandssel i Østisen og det årvisse innsiget av slik sel på norskekysten, ble det besluttet å åpne for fri fangst av grønlandssel i 2004.

1.4. RINGSSEL.

Det ble videre åpnet for fri fangst av ringsel i Nordland. Troms og Finnmark fylker.

1.5. GENERELT.

Kompetansen til å gi tillatelse til felling av kystsel er delegert til Regiondirektørene i medhold av forskrift av 6. mai 1996 om forvaltning av sel på norskekysten § 5 første ledd.

Kvotene og resultatene fra årets jakt fremgår av tabellene nedenfor. Tabellene viser deltakelse og avskyting fordelt på de forskjellige regioner. Resultatene viser at steinkobbekvoten i Troms er tatt. Videre gjenstår det kun en liten andel av kvoten i Sogn og Fjordane, Rogaland og på Skagerrakkysten. Kvotene av havert viser seg imidlertid vanskeligere å få tatt.

Tabell 1: Deltakelse i jakten

Region	Antall tillatelser	Antall deltakere
Skagerrakkysten	-	-
Rogaland	-	-
Hordaland	-	-
Sogn og Fjordane	-	-
Møre og Romsdal	185	-
Sør- og Nord-Trøndelag	243	30 har skutt sel
Nordland	324	-
Troms	ca. 180	20 – 30 har skutt sel
Finnmark	83	9 har skutt sel

Tabell 2: Felling av steinkobbe

Region	Kvote	Antall dyr felt
Skagerrakkysten	24	19
Rogaland	36	35
Hordaland	0	0
Sogn og Fjordane	94	93
Møre og Romsdal	139	68
Sør-Trøndelag	171	82
Nord-Trøndelag	10	6
Nordland	295	111
Troms	87	87
Finnmark	93	48
Totalt	949	549

Tabell 3: Felling av havert

Delområde	Kvote	Region	Antall dyr felt
Lista til Stad	60	Skagerrakkysten	ca. 30 dyr i hele området
		Rogaland	
		Hordaland	
		Sogn og Fjordane	
Stad til Lofoten	905	Møre og Romsdal	9
		Sør-Trøndelag	58
		Nord-Trøndelag	51
		Nordland	94
Vesterålen til Varanger	221	Troms	12
		Finnmark	48
Totalt	1186		302

Tabell 4: Felling av ringsel

Region	Kvote	Antall dyr felt
Nordland	Fri fangst	0
Troms	Fri fangst	1
Finnmark	Fri fangst	0
Totalt		1

Jegerne har frist til 15. oktober for å sende inn rapporteringsskjema, og denne oversikten kan derfor være noe ufullstendig.

På bakgrunn av Sjøpattedyrrådets tilrådning og for å stimulere til økt jakt etablerte Fiskeridirektoratet for 2003 en ordning hvor de som sender inn kjever/prøver fra havert ville få en kompensasjon på kr. 500 pr. dyr for dette merarbeidet. På møte i Sjøpattedyrrådet i 2003 ble det besluttet å utvide kompensasjonsordningen til også å omfatte steinkobbe i Troms og Finnmark.

2. FORVALTNING AV KYSTSEL I 2005.

2.1. KVOTE.

Havforskningsinstituttet har i vedlagte (./.) brev av 6. oktober 2004 kommet med kvoteanbefalinger for kystsel i 2005.

2.1.1. Steinkobbe.

Grunnlaget for kvoteanbefalingen er det samme som for 2004.

Havforskningsinstituttet anbefaler i utgangspunktet at fangstkvote for steinkobbe beregnes som tidligere, det vil si 5% av bestandsanslaget. Det anses likevel som forsvarlig for bestandene å øke kvotene med inntil 30% utover 5% av bestandsanslaget i enkelte områder.

Videre anbefales det å stoppe jakten i Oslofjorden midlertidig på grunn av virusepidemien som brøt ut i 2002, og som rammet bestanden svært hardt.

Fiskeridirektøren foreslår på denne bakgrunn av det fastsettes kvoter i henhold til følgende tabell:

Fylke	Bestandsanslag	HI's kvoteanbefaling 5%	+30 %	Fiskeridirektørens forslag
Østfold	167	0		0
Vestfold	61	0		0
Telemark	30	0		0
Aust-Agder	13	0		0
Vest-Agder	3	0		0
Rogaland	478	25	35	35
Sogn og Fjordane	725	80*		80
Møre og Romsdal	1072	60	80	80
Sør-Trøndelag	1312	70	90	90
Nord-Trøndelag	193	10		10
Nordland	2267	120	160	160
Troms	669	35	45	45
Finnmark	712	40	50	50
Totalt				550

* Kvoten er satt høyere i en 5-års periode.

I likhet med tidligere år foreslår Havforskningsinstituttet at de særlige begrensninger på jakt av steinkobbe i Lysefjorden og i indre Sognefjord med sidefjorder opprettholdes også i 2004.

2.1.2. Havert.

Havforskningsinstituttets kvoteanbefaling for havert er basert på 5% av gjennomsnittlige bestandsestimater, bortsett fra i området Lista til Stad, hvor det som tidligere anbefales en kvote på 60 havert.

Fiskeridirektøren foreslår kvoten i området Lista til Stad fastsettes til 60 dyr. Når det gjelder områdene Stad til Lofoten og Vesterålen til Varanger foreslår Fiskeridirektøren at kvotene økes med 30% ut over 5% av bestandslanslaget. Dette gir følgende kvoter (i uthevet skrift):

Region	Bestandsanslag	Fiskeridirektørens kvoteforslag
Lista til Stad	200 – 250	60
Stad til Lofoten	5060 – 6080	360 (280) ¹
Vesterålen til Varanger	1110 – 1320	80 (60) ¹
Totalt		500

¹ 5% av gjennomsnittlig bestandsestimat.

2.1.1. Ringsel.

Fiskeridirektøren foreslår at det ikke fastsettes noen kvote for ringsel i 2005, men at det på tilsvarende måte som for inneværende år åpnes for fri fangst i de tre nordligste fylkene.

2.1.2. Grønlandssel.

Som for inneværende år foreslår Fiskeridirektøren at det i 2005 tillates fri fangst av grønlandssel på norskekysten for jegere som har tillatelse til å delta i jakt på kystsel.

2.2. JAKTPERIODE.

På møte i Sjøpattedyrrådet i 22. oktober 2003 var det enighet om å oppheve sommerfredningstiden for ringsel og grønlandssel. Dette innebærer at følgende jaktidsrammer gjaldt i 2004:

- For arten havert i jaktområdene sør for Stad: 1. februar – 30. september.
- For arten steinkobbe langs hele kysten: 2. januar – 30. april og 1. august – 30. september.
- For arten havert i jaktområdene nord for Stad og artene ringsel og grønlandssel langs hele kysten: 2. januar – 15. september.

Fiskeridirektøren foreslår at gjeldende jaktidsrammer videreføres i 2005.

2.3. GJENNOMFØRING AV JAKTEN.

Fiskeridirektøren foreslår at jakten i 2005 gjennomføres på tilsvarende måte som inneværende år, jfr. forskrift av 6. mai 1996 om forvaltning av sel på norskekysten.

Dette innebærer at det skal sendes søknad til regionkontorene etter hvert som jegerne ønsker å starte jakt.

Det vil også i 2005 være et vilkår for deltakelse i jakt på kystsel at søker har avlagt storviltjegerprøve.

Videre vil Fiskeridirektøren foreslå at gjeldende kompensasjonsordning for jakt på havert langs hele kysten og steinkobbe i Finnmark og Troms videreføres i 2005.

2.4. UTLENDINGERS ADGANG TIL Å DRIVE JAKT PÅ KYSTSEL.

Fiskeridepartementet sendte den 14. januar 2004 på høring et notat om utlendingers adgang til å delta i jakt på kystsel i Norge, med høringsfrist 20. februar 2004. I høringsnotatet ble det foreslått gjort endring i lov av 17. juni 1966 nr. 19 om forbud mot at utlendinger driver fiske m.v. i Norges territorialfarvann. Lovendringen er nå vedtatt. Dette innebærer at Fiskeridepartementet i forskrift kan gi adgang for utlendinger til å drive kystseljakt innenfor den norske fiskerigrensen.

Fiskeridepartementet har i brev av 8. september 2004 bedt Fiskeridirektoratet utarbeide høringsnotat om retningslinjer for utlendingers deltakelse i jakt på kystsel. Forslaget vil bli sendt på høring i løpet av kort tid. Målsettingen er at retningslinjene skal være på plass fra 1. januar 2005.